

AENEIDOS XII

tu facito, mox cum matura adoleuerit aetas,
 sis memor et te animo repetentem exempla tuorum
 et pater Aeneas et auunculus excitet Hector.' 440

Haec ubi dicta dedit, portis sese extulit ingens
 telum immane manu quatiens; simul agmine denso
 Antheusque Mnestheusque ruunt, omnisque relictis
 turba fluit castris. tum caeco puluere campus
 miscetur pulsuque pedum tremit excita tellus. 445

uidit ab aduerso uenientis aggere Turnus,
 uidere Ausonii, gelidusque per ima cucurrit
 ossa tremor; prima ante omnis Iuturna Latinos
 audiit agnouitque sonum et tremefacta refugit.
 ille uolat campoque atrum rapit agmen aperto. 450

qualis ubi ad terras abrupto sidere nimbus
 it mare per medium (miseris, heu, praescia longe
 horrescunt corda agricolis: dabit ille ruinas
 arboribus stragemque satis, ruet omnia late),
 ante uolant sonitumque ferunt ad litora uenti: 455

talis in aduersos ductor Rhoeteius hostis
 agmen agit, densi cuneis se quisque coactis
 adglomerant. ferit ense grauem Thymbraeus Osirim,
 Arcetium Mnestheus, Epulonem obtruncat Achates
 Vfentemque Gyas; cadit ipse Tolumnius augur, 460

primus in aduersos telum qui torserat hostis.
 tollitur in caelum clamor, uersique uicissim
 puluerulenta fuga Rutuli dant terga per agros.
 ipse neque auersos dignatur sternere morti
 nec pede congressos aequo nec tela ferentis 465
 insequitur: solum densa in caligine Turnum
 uestigat lustrans, solum in certamina poscit.

Hoc concussa metu mentem Iuturna uirago
 aurigam Turni media inter lora Metiscum